

*Резиме*

Циљ овог рада је да покаже да се писањем фикције засноване на археолошкој грађи, односно кроз процес промишљања и усклађивања замишљеног садржаја са доступни археолошким сазнањима, покрећу нова истраживачка питања која воде дубљем разумевању прошлости. За непосредни археолошки контекст узета је појава металургије бакра на Леванту крајем V миленијума пре нове ере и проблематика реконструкције ритуалних аспеката металуршког процес у време када је металургија први пут концептуализована као друштвена пракса. Имајући у виду саме бакарне предмете који су произвођени, непромењивост у кременим алаткама у односу на претходни период, као и многобројне примере ритуализоване металургије у етнологији Африке и Сибира, у раду се износи тврдња да је халколитска металургија на Леванту била ритуална пракса. Посебна пажња посвећена је теоријском оквиру за употребу података из етнологије.

Мада, са археолошке стране гледано, изостанак конкретних налаза који упућују на ритуале није изненађујући, али представља проблем при реконструкцији халколитских ритуала. Решење које се у раду нуди јесте реконструкција у форми књижевног текста, у којој аутор има слободу да празнине попуњава идејама инспирисаним етно-историјским студијама о томе како су ти ритуали могли изгледати, под условом да оно што је замишљено не буде контрадикторно археолошком материјалу. При покушају писања овакве реконструкције, уочава се и да писање фикције поткрепљене археолошким подацима, али и додатним интроспективним објашњењима сопственог субјективног угла посматрања, води као постављању питања о прошлости која су претходно била превиђана. Тиме долазимо до закључка да прихватање сопствене субјективности кроз чин писања фикције заправо води проширивању угла посматрања прошлости.

*Кључне речи:* праисторија, халколит, алтернативни наративи, фикција заснована на археолошком материјалу, ритуали, металургија, рекомбинатна историја